

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institutionum Juris Canonici Sive Primorum totius Sacrae
Jurisprudentiae Elementorum. Libri Quatuor**

Febeo, Francesco Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1704

VD18 13560743-001

Tit. IV. De Episcoporum electione

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63052](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63052)

piscopi, cum ea potestate, de qua dictum est, constituti. Successu tamen temporis, ambitione crescente, cum non contenti finibus suis etiam ad ea Episcoporum Officia, quæ sibi concessa non erant, manus immitterent; ideo meritò eorum usus ab Ecclesia sublatus est, ut constat ex c. *Chorepiscopi* 5. dist. 68. aliterque consultum populis illis per Vicarios, aut Archipresbiteros, aliasve Dignitates Episcoporum potestati subordinatas.

T I T. IV.

De Episcoporum Electione.

1. Ingressus ad Episcopale munus, de quo in præcedenti tit. dictum est, habetur per Electionem, Confirmationem, & Consecrationem, de quibus singulis multa in Sacris Canonibus statuta sunt.
2. Quod attinet ad electionem, diversimode ea diversis temporibus in Ecclesia celebrata fuit. Primi enim Episcopi, post Apostolos, immediatè fuerunt ab ipsis Apostolis constituti, quibus vita functis, expresso vel tacito Romanorum Pontificum consensu, ad quos jus eligendi Episcopos pertinebat, exerceri cæpit electio à Clericis cujusque Ecclesiæ Cathedralis convenientibus in unum. Qua etiam in re non semper idem mos servatus fuit. Aliquando

C 6

enim

enim pro electione à clericis facienda requisitum fuit populi testimonium de vita, & moribus eligendi, unde est illud Tertulliani in *Apollog.* c. 39. *Præsunt probati quique seniores honorem istum non pretio, sed testimonio adepti.* Aliquando electio pertinuit ad solum clericorum conventum, laicis prorsus exclusis, ex c. *Nullus* 1. c. *Adrianus* 2. c. *Non est permittendum* 6. aliisque *dist.* 63.

3. Ad extremum tota eligendi potestas devoluta fuit ad collegium canonicorum cathedralis Ecclesiae, exclusis reliquis non solum laicis, sed etiam clericis quamvis Beneficiariis ejusdem Ecclesiae, isque modus eligendi diu duravit in Germania, Anglia, Polonia, Italia, Gallia, & Hispania, donec Summi Pontifices justis de causis reservaverunt sibi provisiones omnium Ecclesiarum Patriarchalium, & Episcopaliū, ut supra dictum est *ex* 2. *Reg. Cancellar.* relicto tantum ex concessione Pontificia pluribus Principibus jure seu potestate nominandi Episcopos in suis regnis: exceptis tamen iis Germaniae civitatibus, pro quibus vigent concordata Germaniae statuta in Bulla *Nicolai V. Ad Sacram*, quorum vigore adhuc servatur ibidem modus eligendi Episcopum per suffragia canonicorum capitularium, circa quē modum procedunt plerique canones, qui sunt in libris *Decretal.* sub tit. *De electione.*

4. Ubi

4. Ubi igitur servandus sit ille modus eligendi, ex eorundem sacrorum canonum præscripto, canonici electores procedere possunt ac debent in electione Episcopi, vel per inspirationem, vel per compromissum, vel per scrutinium, ex c. *Quia propter* 42. de elect. Per inspirationem dicitur electio fieri, quando nullo præcedente tractatu, quasi Spiritus Sancti impulsu electores omnes in unum conveniunt, eundemque concorditer nominant in sponsum Ecclesiæ. Per compromissum celebratur electio, quando à toto electorum collegio eligitur unus, aut plures viri idonei tamquam arbitri, in quos tota eligendi potestas transferatur, ita ut quem illi elegerint sit ab omnibus acceptandus, ex c. *Causam* 8 & cit. cap. *Quia propter* 42. de elect.

5. Per scrutinium quoque fit, cum præsentibus omnibus, qui debent, & volunt, & possunt commodè interesse, assumuntur tres de collegio fide digni, qui secretè, & figillatim vota cunctorum diligenter exquirant, & in scriptis redacta mox publicent in communi: quo facto, & collatione habita ille censeri debet electus, in quem omnes, vel major, & sanior pars electorum consentit, ex eod. c. *Quia propter*: consensus enim majoris, & sanioris partis capituli censetur consensus totius capituli, ex cap. 1. de his que fiunt à majori parte Ca-

pituli, & l. quod major 19. ff. ad Municipal.

6. Quod si contingat aliquem illorum, qui jus eligendi habent, absentem esse, is vocandus est, si commodè possit, ex c. in Genesi 55. aliisque de elect. Quod si ea vocatio sine legitima causa omissa fuerit, & electio celebretur aliquo electore contempto, poterit ille agere ut annulletur talis electio à Superiore, ad quem ejus confirmatio pertineret, ut expressè desumitur, ex cap. Quod sicut 28. de elect. & cap. Bona memoria 36. eod. Debet enim unicuique jus suum servari ad regulas æquitatis, cui mirum in modum Ecclesiasticæ leges studuerunt. Potest tamen elector ille non vocatus renunciare contemptui, & propter bonum pacis consentire electioni jam factæ; in quo casu electio à Superiore annullanda non erit, si cæteroquin sit Ecclesiæ utilis, & canonica, ex cit. c. Quod sicut.

7. Huic eidem singulorum juri servando, quantum Ecclesiæ utilitas patitur, datum est, ut si quando elector aliquis absens sit in loco, unde commodè possit debeatque vocari, sed justo aliquo impedimento detineatur ne venire possit; jus habeat constituendi Procuratorem, qui ejus nomine suffragium det in scrutinio, ita tamen ut (saltem sine consensu Capitularium) in Procuratorem non assumatur nisi unus aliquis

quis de Capitulo, juxta textum expressum in
cit. cap. Quia propter 42. de elect. & c. Si quis 46.
eod. in 6. In quo casu Procurator ille duo suffra-
gia dabit, unum nomine proprio, alterum no-
mine procuratorio, uni eidemque personæ, ut
præcipitur in eod. c. Si quis, quia utroque no-
mine tenetur eligere quam indicat digniorem:
nisi tamen constitutus sit Procurator cum spe-
ciali mandato dandi suffragium certæ personæ;
tunc enim suffragia licitè dividet, unum tam-
quam Procurator illi certæ personæ pro qua ha-
buit speciale mandatum, alterum alteri nomine
suo, ex eod. c. Si quis §. Porro cum unus.

8. Circa qualitatem personæ eligendæ, il-
lud specialiter attendendum est, ne aliqua eli-
gatur, quæ laboret impedimento Canonico.
Duplicis autem generis numerantur ejusmodi
impedimenta. Aliqua enim sunt in quibus,
nec solet, nec debet dispensari, quia impediunt
utilem, & honestam administrationem Præla-
turæ, qualia sunt imperitia litterarum, infam-
ia nominis, aliaque multa quæ recensentur
in cap. Qui in aliquo ult. dist. 51. Alia autem sunt,
quæ eandem administrationem non impedi-
unt, unde potest in illis, ac solet à Superiore
dispensari, ut v. g. defectus natalium cap. Inno-
tuit 20. de elect. vinculum alterius Episcopatus,
c. ult. de postul. Pralat. aliaque plura, quæ videri
possunt apud Joan. Andr. in eod. c. ult.

9. La-

9. Laborans aliquo primi generis impedimento nullatenus nominari potest ad Prælatu-ram : laborans autem impedimento secundi generis, eligi non potest, sed postulari, hoc est non potest ab electoribus nominari cum verbo *Eligo*, sed solum cum verbo *Postulo*, ex cap. unico de *postulat. Prælat. in 6.* Debet enim à Superiore peti dispensatio pro impedimento canonico, quo laborat persona nominata, quæ petitio dispensationis indicatur per verbum *Postulo*.

10. Quemadmodum autem cum per viam electionis proceditur, ille censetur legitime electus, in quem omnes, vel saltem major & sanior pars electorum consenserit ; ita pariter cum proceditur per viam postulationis, ille censetur legitime postulatus in quem major & sanior pars totius capituli convenerit : nisi tamen electio cum postulatione concurrat, hoc est ita ut una pars suffragiorum capituli postulet unam personam, & alia pars eligat aliam : in quo casu ut prævaleat postulatio postulatio requiritur ut postulantes sint tantum duæ tertiæ partes capituli, sicut contingeret v. g. si ex 15. Canonicis 10. postularent unam personam, & 5. eligerent aliam. Si enim postulantes talem numerum non adqueant, & eligentes excedant unam tertiam partem capituli, præfertur electio, ut decornitur in *c. scriptum 40. de Elect.* qui casus est
specia-

specialis, in quo præfertur id quod fit à minori parte capituli, cum in cæteris communiter actus capitularis non valeat, nisi qui à majori capituli parte decretus est. Cujus ratio esse potest: quia postulatio est modus providendi extraordinarius qui nititur gratia ex *c. Bona memoria 3. & c. Postulationem 5. de postulat. Prælat.* Electio autem est modus providendi ordinarius, & magis in Jure fundatus: minus igitur requiritur, ut electio prævaleat contra postulationem, quam ut una electio prævaleat contra aliam electionem: atqui ut una electio prævaleat contra aliam electionem requiritur, & sufficit ut illi consentiat major pars capituli: ergo ut electio prævaleat contra postulationem sufficit minus quam major pars capituli, & ideo statutum fuit ut in tali casu sufficiat eligentes excedere unam tertiam partem capituli,

ii. Electio, de qua hætenus dictum est, consistens in suffragiis expressis per verbum *Eligo*, est electio lato modo sumpta. Cæterum electio propria, & Capitulae habetur per decretum electionis, quod ab eo qui præest capitulo, vel qui fuerit ad hoc à capitulo deputatus, ferri debet, & promulgari nomine omnium Capitularium statim ac publicata fuerint suffragia scrutinii, factaque illorum collatione repertum pro una, eademque persona sufficientem suffragiorum numerum convenire, ut desumitur ex *c. cum post petitam 46. & c. Publi-*

cate

cano 58. de elect. Quod idem pariter servandum est, cum processum est per formam compromissi, juxta textum expressum in *cap. sicut 21. eod. in 6.*

12. Haftenus dicta, quemadmodum & dicenda, procedunt circa electionem Prælatorum inferiorum: non enim omnia locum habent in electione Summi Pontificis, pro qua aliqua specialia statuta sunt, quæ videri possunt in *c. Licet 6. de elect. c. ubi periculum 3. eod. in 6.* aliisque constitutionibus relatis in *Carimonia di continente ritus electionis Romani Pontificis edito jussu Gregorii Papæ XV.* ac præsertim in duplici constit. ejusdem Gregor. XV. quarum una incipit *Æterni Patris*, & altera *Decet Romanum Pontificem.*

T I T. V.

De Episcoporum Confirmatione, & Consecratione.

1. Electionem capitulariter factam sequitur Confirmatio, quæ à Superiore petenda est, hoc est de Jure recentiori à Summo Pontifice, cui quemadmodum in reliquis regionibus reservata est omnium Ecclesiarum Cathedralium provisio; ita & pro iis locis ubi adhuc electio fit per suffragia Capitularium, reservata est confirmatio factæ electionis, ut supra dictum est in tit. 3 n. 11.

2. Ea